

Magyar uniót az Európai Unióban!

Egy újfajta összefogás nemzeti korparancs

Már a jövő nyári önkormányzati választásokra együttműködést javasol az erdélyi magyar politikai szervezeteknek Tőkés László, elöválasztásokat kezdeményezve a romániai magyarság körében, és az így kialakult sorrend alapján valamennyi magyar párt már a helyhatósági megmérettetésen közös listát indítana. Az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács elnöke a Krónikának adott interjújában úgy véli: az általa ajánlott újfajta összefogás nélkül sem autonómia, sem magyar jövő nem képzelhető el Erdélyben, a bejegyzés előtt álló EMNP pedig a legmodernebb párt lesz Romániában.

– Az Erdélyi Magyar Néppárt alapítását kezdeményező bizottság tagjai csütörtökön benyújtották a bejegyzéshez szükséges iratokat és aláírásokat az illetékes bukaresti bírósághoz. Mi indokolja egy új magyar politikai alakulat létrehozását ma Romániában? Ön szerint mennyire van fogadókészség az erdélyi magyarok körében az új párt iránt?

– Az Erdélyi Magyar Néppárt létrehozása nem öncél, hanem az új párt az erdélyi magyarok politikai eszköze kíván lenni. Ezelőtt kilencven esztendővel Kós Károly már „kiáltotta a célt”, a magyarság nemzeti autonómiáját, és a hozzá vezető utat is megmutatta: „Dolgozni kell, ha élni akarunk, és akarunk élni, tehát dolgozni fogunk” – írta teremtő nekifeszülésében. A Kiáltó Szó közel egyszázados évfordulóján mi ehhez a hagyományhoz nyúlunk vissza: élni akarunk, magyarként akarunk boldogulni szülőföldünkön, tehát dolgozni fogunk, munkára szerveződünk. Semmi többről vagy kevesebbről – erről van szó. A megmaradásunkhoz elengedhetetlen az önrendelkezés kivívása. Ennek kimunkálásához megítélésünk szerint egy új eszközre is szükség van – ezt pedig egy hatékony, kis költségvetésű, ám modern és európai néppártban látjuk. Az EMNP a legmodernebb párt lesz Romániában.

Az iránta való igényről elég, ha annyit mondom, hogy közel harmincezer aláírást, fölös csinnadratta nélkül, rendkívüli gyorsasággal gyűjtöttünk össze – rövid idő alatt eleget tudtunk tenni Európa legkirekesztőbb párttörvénye előírásainak.

– A fogadtatáshoz tartozik az is, hogy az EMNP leendő politikai ellenfelei – vagy akár partnerei – nem várják tárt karokkal az új alakulatot. Szász Jenő MPP-elnök például megkésett, felesleges kezdeményezésnek nevezte az Ön pártalapítási szándékát, az RMDSZ pedig egy belső, részletesen nem ismertett felmérésre hivatkozva állítja, hogy a romániai magyarság 80 százaléka nem akar újabb pártot, nem ért egyet a magyar közösség „megosztásával”. Ezekről mi a véleménye?

– Mindenki a maga lovát dicséri – és ez önmagában így is természetes. Túl azonban az önös pártérdekeken, mégiscsak el kell tudnunk fogadni azt, hogy a sokszínűség, a politikai pluralizmus európai, sőt egyetemes érték. Mifelénk még mindig az a felfogás dívik, hogy csakis mások ellenében, mások pusztá létjogának a tagadásával tudjuk megmutatni a saját erőnket. Mi nem valami vagy valakik ellen, hanem valakiért és valamiért: az erdélyi magyarságért, magyar közösségünk jövőjéért szervezkedünk – és ennek érdekében nem legyőzni, hanem meggyőzni akarjuk a másikat. Egy olyan időszakban, melyben a tényleges megosztás már olyan mértékeket öltött, hogy erdélyi közösségünknek több mint a fele már el sem megy szavazni, vagy netalán román pártokra voksol – ebben a helyzetben végre már vegyük észre, hogy olyan plurális összefogásra van szükség, mely még azokat is megmozdítja, akik eddig távolmaradásukkal jelezték, hogy megundorodtak a politikától, elkeseredésükben pedig másokra hagyták, hogy sorsukról döntsenek. Az újfajta összefogás nemzeti korparancs, mely nélkül sem autonómia, sem magyar jövő nem kép-

zelhető el Erdélyben. Ennek céljából mindenkivel a közös nevező megtalálására törekszünk.

– A legvehemensebben az RMDSZ bírálja az erdélyi néppárt létrejöttét. Hogyan kommentálja például európai parlamenti képviselőtársa, Winkler Gyula napokban tett kijelentését, miszerint az új alakulat alapítói veszélyeztetik az erdélyi magyarság egységét, és a közösség bukaresti parlamenti képviselőitnek felszámolásán dolgoznak?

– Winkler Gyula képviselőtársamnak joga van ehhez a véleményéhez, tiszteletben tartjuk az álláspontját, és reméljük, ő is tiszteletben fogja tartani, hogy nekünk erről egészen más az elképzelésünk. Megítélésem szerint csakis így alakulhat ki a párbeszéd, amire oly nagy szüksége van az erdélyi magyarságnak. Az egészséges, építő párbeszédre éppen azért van szükség, mert bukaresti parlamenti jelenlétünk, nem kevésbé pedig az önkormányzati, valamint európai képviselőtársaink is mindannyiunk közös érdeke. Legyenek bármely párt prominensei, nem a politikusok jövője a lényeges, hanem az erdélyi magyarok szülőföldön való megmaradása és nemzeti jövője. Ezért kell különbséget tennünk a pártegység és a nemzeti egység között. És ezért kell kiindulópontként elfogadnunk, hogy a politikai képviselet nem az önérdék terepe, hanem a köz szolgálatának a kérdése. Nem a politikusoknak kell gazdagodniuk, hanem a közösségnek kellene gyarapodnia.

– Már a pártbejegyzés előtt tapasztalható politikai iszapbirkózás is azt sejteti, hogy a három erdélyi magyar alakulat között nem lesz zökkenőmentes a kapcsolat, holott például a jövő évi romániai törvényhozási választásokra való tekintettel elengedhetetlennek tűnik az együttműködés. Milyen konkrét formáját és lehetőségét látja annak, hogy létrejöjjön az összefogás a magyar szervezetek között a parlamenti jelenlét megőrzése érdekében?

– Én a helyhatósági választásokat sem hagynám ki, sőt véleményem szerint elsősorban ezekre kellene figyelniük, hiszen a legtöbb, a mindennapjainkat legközvetlenebbül érintő döntést éppen az önkormányzatokban hozzák meg. Ami pedig az együttműködést illeti, nem kell feltalálnunk a „magyarviaszt”, van erre is megoldás, csupán az erdélyi magyar közösségen

belül már a kilencvenes évek eleje óta megfogalmazott elvárásnak kell eleget tennünk. Javaslatom a következő: 2011 őszén népszámlálás lesz Romániában. Némi költséggel és többletmunkával ezzel párhuzamosan össze tudjuk állítani az erdélyi magyar választók jegyzékét, egyfajta erdélyi magyar nemzeti regisztert. Majd miután „megszámláltattunk”, szervezzünk az erdélyi magyarság kebelében előválasztásokat, amelyek rendjén az emberek eldönthetik, hogy kiket is látnának szívesen képviselőiként. Az így kialakult sorrend alapján valamennyi magyar párt már az önkormányzati választásokon indítson közös listát. Ezt nyugodt szívvel tudnám magyar modellként elfogadásra ajánlani. Délvidéken tavaly léptettek életbe egy ilyen rendszert, mely ha nem is nevezhető tökéletesnek, de működőképes volt. Amúgy az ún. belső választások sajnálatosan meghiúsított, eredeti elképzeléséhez való visszatérésről is beszélhetünk. A magyar modell két lehetséges pozitív hozadékát emelném ki: egy ilyen „elővéleményezett”, közös lista jelentősebb számban megmozdítaná az embereket, másrészt a választási kampányban nem kiáltanának egymásra kígyót-békát a pártok és a jelöltek, hiszen közös munkára készülnek. Tehát a politikai sokszínűségünket is megőriznénk, és az erős, egységes képviselet elve sem sérülne... Könnyű elképzelni, hogy amennyiben ténylegesen módosulni fognak a választási törvények, és – példának okáért – a polgármestereket az első körben, egyszerű többséggel fogjuk megválasztani, összefogásunk milyen sok helyet biztosítana számunkra. Például visszanyerhetnénk Marosvásárhelyt, és jó eséllyel több előljárót választhatnánk magunknak, mint amennyivel jelenleg együttvéve az RMDSZ és az MPP rendelkezik. Ráadásul az önkormányzati választásokon a koalíciókra érvényes magasabb küszöb megugrása sem jelentene problémát, azt még egy húszszázalékos lakossági arány esetében is könnyedén teljesíteni tudnánk; következésképpen tervünk megvalósításához semmi más, csak kellő politikai akarat szükségeltetik. Mindezeket szem előtt tartva, arra kérem a felelősen gondolkodó politikai szereplőket, hogy fontolják meg javaslatomat, mert ez az erdélyi magyarok érdekét szolgálná. A törvényhozási választásokra is van konkrét elgondolásunk, ám előbb azt kell lát-

nunk, hogy az érdemi összefogásra megvan-e a szükséges közakarát.

– Megakadályozhatja-e a politikai összefogást az EMNT és az RMDSZ között az elmúlt időszakban kirobbant elszámoltatási vita? Ön szerint milyen következményekkel járna a romániai magyar közösség jogainak érvényesítése szempontjából, hogyha az RMDSZ egy ciklus erejéig esetleg elesne a bukaresti parlamenti jelenléttől?

– Az első kérdésre azt tudom válaszolni, hogy a közpénzekkel való átlátható és nyilvános elszámolás, főként ha a mi nehezen megkeresett adólejeinkről van szó, nem csupán egyik vagy másik párt belügye. Az erdélyi magyarok közös érdeke és joga tudniuk, hogy pénzüket mire költik el. Nézze: a romániai politikai elit már mindenféle kombinációban vezette országunkat, de végtére mégiscsak odajutottunk, hogy országunk egy csödközeli állapotból iszonyú megszorítások árán, valamint a későbbiekben általunk visszafizetendő kölcsönökből tudott valamennyire kimászni. Ilyenképpen érthető tehát, hogy adófizető állampolgárként mindenkit érdekel, mire is ment el a befizetett pénzünk. Ráadásul a mi adólejeink RMDSZ-nek visszajuttatott része – amelyről most beszélünk – az erdélyi magyarság kultúrájának ápolására és identitásának megőrzésére szolgál. Erről szól az a törvény, amelyre a román politikusok „modellértékűként” szoktak hivatkozni. És lehet, hogy erre is költik. Akkor ellenben nem értem, miért oly nehéz tételesen közzétenni, hogy mire és mennyi pénzt fordítottak. A tényadatok nyilvánosságra hozatala nyomán jogos felvetésünk rögtön tárgyaltaná válna... A második kérdésre az előbbiekben részben már válaszoltam. Az erdélyi magyarok érdeke, hogy ott legyünk Románia parlamentjében, de önmagában a parlamenti jelenlét még nem minden. Törvényi garanciákra, törvénysértés esetén érvényesíthető szankciókra, illetve önálló intézményrendszerre van szükségünk. Ezen túlmenően viszont még hadd tegyük hozzá, hogy miközben joggal várunk többet a parlamenti képvisellettől, vagy akár a kormányrésztől, ezalatt hajlamosak vagyunk megfeledkezni arról, hogy mi magunk is sokat tudunk tenni saját sorsunk jobbra fordításáért. Autonómiát csak öngazgatásra képes közösség képes kivívni magának. Következésképpen téves az az álláspont,

hogy a mi gondjainkat majd Bukarestben fogják megoldani. 1989 előtt volt az a szokás, hogy a Román Kommunista Párt helyettünk mindent megoldott, és helyettünk gondolkodott. Hogyha mi nem teszünk meg mindent a közösségünkért, akkor ezt a többségi nemzettől vagy a kormányapparátustól hiába várjuk. Saját kezünkbe kell vennünk a sorsunkat, vagyis meg kell fogni a munka végét – ez a remélt jövőnk titka.

– Ön vállalna-e tisztséget az Erdélyi Magyar Néppártban?

– Amint közismert, erre nem gondolok. Amiképpen előzőleg mondtam, az EMNP – minden más párthoz hasonlóan – nem több, mint egy eszköz. Én nem egyik vagy másik párt vezetésére, hanem magyar nemzetünk szolgálatára szegődtem. Hiszem és vallom, hogy Erdély és a Székelyföld, a Bánság és a Partium, de ugyanígy a Felvidék, a Kárpátalja vagy a Délvidék egy erős anyaország nélkül nem sokra megy. Vállat vállnak vetve kell megépítenünk a romokat, amint a Próféta mondja, és egységes nemzetként kell fellépünk Európában. Az 1848-as forradalom 12. pontja, az „Unió Erdéllyel!” – amelyet 2007-ben, kissé átértelmezve, európai jelmondatom má választottam – ekképpen válhat 21. századi, európai megoldássá. Magyarán szólva: „Magyar uniót az Európai Unióban!” – így tudnám tömören összefoglalni a nemzetpolitikánk lényegét. Ennek szellemében dolgozunk az Európai Néppárt magyar delegációjában, a Kárpát-medencei Magyar Autonómia Tanács keretében, a Magyar Állandó Értekezleten, a Kárpát-medencei Magyar Képviselők Fórumán, minden lehetséges formában és erőterben.

– Az Orbán-kormány várhatóan még idén választójogot ad a kettős állampolgársággal rendelkező határon túli magyaroknak. Ön mit támogat: szavazzanak majd anyaországi pártlistára, vagy saját képviselőket delegálhassanak az Országgyűlésbe a külföldiek?

– Tudomásom szerint ez még nem egy lefutott ügy. Hagyjuk, hogy a nemzeti kormány, illetve a kétharmados parlamenti többség a maga idejében döntsön ebben a kérdésben. Jó magyar szokás szerint: nem kellene a szekérnek megelőznie a lovakat. És ahogyan az alkotmányozás vonatkozásában is kikérték a külföldi magyarok véleményét, úgy a választójog témakörében is meg-

kérdeznek majd bennünket. Akkor látni fogjuk, hogy milyen megoldások közül választhatunk, és esetleg ki is tudjuk egészíteni azokat. Ennek kapcsán viszont arra hívnám fel a figyelmet: alig másfél évvel ezelőtt ki gondolta volna, hogy nem csupán a magyar állampolgárság megszerzése válik mindennapjaink természetes részévé, hanem már a választójog elnyerésére is gondolha-

tunk?! A 20. századot ténylegesen lezárva, mi, erdélyiek is egyre inkább hihetjük és remélhetjük, hogy a 21. században „a magyar név megint szép lesz”, és magyarnak lenni végre újból jó lesz. És ez a legfontosabb.

(Vajdasági Magyar Demokrata Párt Hírlevele IX. évf. 107. szám)

